

Dani županija

Važnost statistike neupitna je za planiranje politika i donošenje odluka, a statistički podaci izraženi na nižim teritorijalnim razinama vrlo su važni jer omogućuju donositeljima odluka bolji uvid i analizu stanja na točno određenom području, zahvaljujući čemu se planovi mogu preciznije donositi, što pridonosi i boljoj realizaciji planiranih aktivnosti u budućnosti. S obzirom na to da u travnju čak devet županija slavi svoj dan, ovog smo mjeseca na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku objavili seriju podataka za gotovo sva statistička područja po županijama, i to u dijelu [Statistika u nizu](#). U nastavku vam donosimo analizu nekih od najzanimljivijih statističkih pokazatelja po županijama.

Prirodni prirast pozitivan u samo tri županije

U Republici Hrvatskoj 2014. rođeno je ukupno 39 566 živorođene djece, od toga najviše u Gradu Zagrebu, njih 8 452 (21,4%), dok se na drugome mjestu po broju živorođene djece nalazi Splitsko-dalmatinska županija, gdje je rođeno njih 4 312 (10,9%). I dok je broj živorođene djece u Gradu Zagrebu u odnosu na broj živorođene djece prije deset godina, točnije 2005., porastao za 11,4%, u Splitsko-dalmatinskoj županiji taj je broj pao za 13,2%. Negativan trend postoji u najvećem broju županija, osim u već spomenutom Gradu Zagrebu, ali i Dubrovačko-neretvanskoj županiji, gdje je 2014. u odnosu na 2005. broj živorođene djece porastao za 2,7%, u Istarskoj županiji, gdje je porastao za 2,3%, te u Primorsko-goranskoj županiji, za 0,1%. Spomenuta Dubrovačko-neretvanska županija, uz Grad Zagreb i Međimursku županiju, ujedno je među samo tri županije u kojima je u 2014. zabilježen pozitivan prirodni prirast. Tako je on u Gradu Zagrebu u spomenutoj godini iznosio +93, u Dubrovačko-neretvanskoj županiji +47, a u Međimurskoj županiji +6. U svim županijama u 2014. u odnosu na 2005. vidi se trend smanjenja broja sklopljenih i povećanja broja razvedenih brakova. Jedina iznimka u odnosu na razvedene brakove jest Varaždinska županija, u kojoj se broj razvoda u 2014. smanjio za 1,6% u odnosu na broj razvoda u 2005. Županija u kojoj se pak najviše povećao broj razvoda jest Zadarska županija, u kojoj je u 2014. bilo za 85,6% više razvedenih brakova nego deset godina prije. U odnosu pak na sklopljene brakove, u Dubrovačko-neretvanskoj županiji zabilježen je najmanji pad broja sklopljenih brakova u 2014. u usporedbi s 2005., i to samo za 1,3%.

U deset godina broj dječjih vrtića porastao za 32%

Promatrajući podatke na razini Republike Hrvatske, vidljivo je da se broj dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju programe predškolskog obrazovanja na početku pedagoške godine 2014./2015. povećao za 32% u odnosu na početak pedagoške godine 2005./2006., a županije u kojima je rođeno najviše djece ujedno su županije u kojima se u desetogodišnjem razdoblju najviše povećao broj dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju programe predškolskog obrazovanja. Tako su na početku pedagoške godine 2014./2015. u Gradu Zagrebu programe predškolskog odgoja i naobrazbe ostvarivale čak 74 ustanove više nego na početku pedagoške godine 2005./2006., u Splitsko-dalmatinskoj županiji 41 više, a u Zagrebačkoj županiji 39 više. Brodsko-posavska županija jedina je pak u kojoj je broj dječjih vrtića, njih 27, ostao nepromijenjen u odnosu na broj otprije deset godina.

Više od petine upisanih studenata s prebivalištem u Gradu Zagrebu

Na razini Republike Hrvatske u zimski semestar akademske godine 2014./2015. ukupno je na stručni i sveučilišni studij upisan 142 301 student, a više od petine svih upisanih studenata mjesto prebivališta ima u Gradu Zagrebu (21,2%). Ipak, u odnosu na akademsku godinu 2004./2005. najveći rast broja upisanih studenata prema mjestu prebivališta u akademskoj godini 2014./2015. zabilježila je Požeško-slavonska županija (+57,3%), dok je Grad Zagreb zabilježio blagi pad (-0,04%). U odnosu pak na diplomirane studente, uspoređujemo li s 2005., najveći porast broja diplomiranih studenata prema mjestu prebivališta u 2014. ostvarila je Virovitičko-podravska županija (+197,7%). Razlozi tomu mogli bi biti uvođenje Bolonjskog procesa te otvaranje visokih učilišta i u manjim mjestima.

U Međimurskoj županiji neto plaća porasla za 32% u odnosu na 2005.

Županija s najvećom prosječnom neto plaćom za 2014. jest Grad Zagreb, gdje je iznosila 6 451 kunu, a najveći porast prosječne neto plaće u odnosu na 2005. zabilježen je u Međimurskoj županiji, i to za 32%, iako je za 2014. među županijama s najmanjom prosječnom neto plaćom. Za tu je županiju, naime, prosječna neto plaća za 2014. iznosila 4 553 kune, a manju prosječnu plaću imala je samo Varaždinska županija, i to 4 440 kuna. Ipak, Međimurska županija jedna je od pet županija s najmanjom stopom registrirane nezaposlenosti u 2014. Za tu županiju stopa registrirane nezaposlenosti u spomenutoj godini iznosila je 18,7%, a manju stopu nezaposlenosti imali su još samo Grad Zagreb (11,2%), Istarska županija (12,9%), Varaždinska županija (15,8%) te Primorsko-goranska županija (17,9%).

Brodsko-posavska županija ostvarila najveći rast izvoza u odnosu na 2014.

Što se tiče ekonomskih odnosa s inozemstvom, ukupan izvoz na razini Republike Hrvatske u 2015. je iznosio 87,8 milijardi kuna, od čega je trećinu ostvario Grad Zagreb s 29,1 milijardom kuna. U odnosu na godinu prije, u 2015. najveći porast izvoza ostvarile su Brodsko-posavska županija (+43,6%) i Splitsko-dalmatinska županija (+33,0%), a najveće smanjenje izvoza bilo je u Šibensko-kninskoj županiji, i to za čak 47,4%.

Ukupna vrijednost prodanih proizvoda u Ličko-senjskoj županiji porasla za čak 116,5%

Na razini Republike Hrvatske ukupna vrijednost prodanih proizvoda prema NIP-u u 2014. iznosila je 121,3 milijarde kuna, od čega je najveći dio, 20,7% ukupne vrijednosti, ostvario Grad Zagreb. Ipak, u toj županiji u 2014. u odnosu na 2005. zabilježen je pad ukupne vrijednosti prodanih proizvoda, i to za 2,2%, dok je u Ličko-senjskoj županiji ostvaren najveći rast u spomenutoj godini u odnosu na vrijednost prodanih proizvoda prije deset godina (+116,5%).

U Gradu Zagrebu ostvarena trećina ukupnog BDP-a

Prema posljednjim raspoloživim podacima Državnog zavoda za statistiku, onima za 2013., BDP je na razini Republike Hrvatske iznosio 329,6 milijardi kuna, od čega je na području Kontinentalne Hrvatske najveći bio u Gradu Zagrebu, i to 109,2 milijarde kuna. Na području Jadranske Hrvatske najveći je bio u Primorsko-goranskoj županiji, 28,9 milijardi kuna. U odnosu na 2005. najveći porast BDP-a u 2013. zabilježen je u Međimurskoj županiji (+32,4%).

Na posao biciklom svakodnevno putuje 15,2% Međimuraca

Splitsko-dalmatinska županija jest županija koja ima najdulju cestovnu mrežu javnih razvrstanih cesta, i ona je u 2014. iznosila 2 632 kilometra, a županija s najvećom gustoćom cestovne mreže u spomenutoj godini (938 m/km²) jest Varaždinska županija. Što se pak tiče cestovnog prijevoza robe, prijevoznici sa sjedištem u Gradu Zagrebu prevezli su najviše robe, i to 17,1 milijuna tona, a slijede prijevoznici iz Zagrebačke županije, koji su prevezli 6,9 milijuna tona robe. Nakon Grada Zagreba i Zagrebačke županije, županija u kojoj je najviše putnika otputovalih željeznicom jest Krapinsko-zagorska, s 1,6 milijuna putnika u 2014. Na razini Republike Hrvatske spomenute godine registrirano je i više od 1,9 milijuna motornih vozila, a jedina županija u kojoj se taj broj smanjio u 2014. u odnosu na 2005. jest Zagrebačka županija (zajedno s Gradom Zagrebom), i to za 3,2%, dok je najveći porast broja registriranih vozila zabilježila Požeško-slavonska županija (+26,5%). Prema podacima Popisa 2011., možemo primijetiti da je najveći udio zaposlenih osoba koje svakodnevno putuju na posao biciklom najveći u Međimurskoj županiji (15,2%) te u Varaždinskoj (12,2%), a najmanji u Primorsko-goranskoj županiji (0,4%).

U Istarskoj županiji ostvareno više od 20 milijuna noćenja u 2015.

Iako se prema već spomenutim podacima Popisa 2011. Primorsko-goranska županija nalazi na dnu po postotku osoba koje svakodnevno na posao putuju biciklom, to je županija koja je u vrhu po broju noćenja turista. Točnije, u 2015. u spomenutoj županiji noćio je čak 13,1 milijun turista, a više noćenja ostvarile su samo Istarska županija (21,0 milijuna) te Splitsko-dalmatinska (13,3 milijuna). Zanimljiv je i podatak da je, u odnosu na ukupan broj noćenja na razini Republike Hrvatske u 2015., u spomenute tri županije ostvareno čak 66,1% svih noćenja. U odnosu pak na ostvaren prihod luka nautičkog turizma, luke Šibensko-kninske županije nalaze se na prvome mjestu, s ukupno 195,0 milijuna kuna ostvarenog prihoda u 2015.

Tendencija pada „malih“ kinematografa

Donosimo i neke podatke iz kulture. U 2014. u Republici Hrvatskoj radilo je ukupno 67 kinematografa, od kojih je najveći broj, njih deset, bio u Gradu Zagrebu te Splitsko-dalmatinskoj županiji. Promatrajući podatke u desetogodišnjem razdoblju, točnije, od 2005. do 2014., vidljiva je tendencija pada broja „malih“ kinematografa po županijama, a porastao je broj kina s više dvorana, posebice u većim gradovima. Što se pak tiče kazališta, u sezoni 2014./2015. ukupno su radila 184 kazališta u Republici Hrvatskoj, u kojima je izvedeno 11 340 predstava, od čega polovica ukupnog broja u kazalištima u Gradu Zagrebu (50,9%), što i ne iznenađuje s obzirom da se od ukupnog broja kazališta gotovo polovica (48,4%) nalazi u Gradu Zagrebu.

Dani županija

Bjelovarsko-bilogorska županija
2014.
2005. **+15,7%**
broj registriranih cestovnih motornih vozila

Brodsko-posavska županija
2015.
2014. **+43,6%**
izvoz

Vukovarsko-srijemska županija
2015.
2005. **+76,5%**
izvoz

Dubrovačko-neretvanska županija
2014. **1,6 mil. putnika**
zračna luka

Istarska županija
2015. **29,3%**
ukupnog broja noćenja

Karlovačka županija
2014.
2005. **-1,6**
postotnih bodova
stopa nezaposlenosti

Koprivničko-križevačka županija
2014.
2005. **+26,5%**
neto plaća

Krapinsko-zagorska županija
2014. **1,6 mil.**
otputovali putnici željeznicom

Ličko-senjska županija
2014.
2005. **+116,5%**
ukupna vrijednost prodanih proizvoda po NIP-u

Međimurska županija
POPIS
2011. **15,2%**
zaposlenih svakodnevno putuje na posao biciklom

Osječko-baranjska županija
2014.
2005. **-7,0%** broj sklopljenih brakova
2014.
2005. **+16,3%** broj razvedenih brakova

Požeško-slavonska županija
2014./2015.
2004./2005. **+57,3%**
broj upisanih studenata na stručni i sveučilišni studij u zimskom semestru, ak.g.

Primorsko-goranska županija
2015. **10,4%**
ukupno izdanih dozvola u RH

Sisačko-moslavačka županija
2013.
2008. **+56,5%**
investicije u zaštitu okoliša

Splitsko-dalmatinska županija
2014. **2 632 km**
cestovna mreža

Varaždinska županija
2014. **938 m/km²**
gustoća cestovne mreže

Virovitičko-podravska županija
2014.
2005. **+197,7%**
broj studenata koji su završili stručni i sveučilišni studij

Zadarska županija
2015. **2 877**
broj plovila na stalnom vezu u lukama
nautičkog turizma

Međimurska županija
2015. **41 483**
broj plovila u tranzitu u lukama
nautičkog turizma

Šibensko-kninska županija
2015. **195,0 mil. kn**
ostvaren prihod luka nautičkog turizma

Zagrebačka županija
2014. **6,9 mil. tona**
cestovni prijevoz robe

Grad Zagreb
2014. **+93**
prirodni prirast